

BASLÄKEMEDEL 2026

För barn och de mest sköra äldre finns separata häften

Listan omfattar rekommendationer till preparatval för rutinsjukvården, utgivna av Dalarnas Läkemedelskommitté. Bakgrundsinformation tillsammans med ytterligare diagnoser och preparatval finns beskrivet i regionens Terapirekommendationer, som nås via www.regiondalarna.se/terapirekommendationer.

Preparaten är i huvudsak listade i bokstavsordning under respektive rubrik. Preparat som angivits med "1" är att betrakta som förstahandsmedel. Övriga rekommenderade preparat är andrahandsval eller medel vid särskild indikation (se Terapirekommendationer).

= preparatet bör undvikas till äldre

= generiskt utbyte på apotek

LÄKEMEDELSKOMMITTÉNS MÅL 2026

• Strama:

- <250 antibiotikarecept/1000 invånare och år
- Vid akut bronkit ska $\leq 10\%$ få antibiotika

• Kvalitet:

- Öka användningen av läkemedel mot osteoporos
- Ingen förskrivning av smärtstillande preparat innehållande kodein
- Minskad volym läkemedel som bör undvikas till äldre

• Miljö:

- Ingen förskrivning eller egenvårdsrekommendation av diklofenak gel eller tableter

BLOD

B12- OCH FOLSYRABRIST

1	Cyanokobalamin	↔	Vitamin B12
1	Folsyra	↔	

JÄRNBRIST

1	Duroferon	<i>järn(II)sulfat</i>	Ej förmån
1	Niferex	<i>järn(II)glycinsulfat</i>	Ej förmån
	Ferinject	<i>järn(III)karoboximaltos</i>	Rekvisition

KOAGULATION

1	DOAK		Se tabell nedan
1	Tranexamsyra	↔	
	Waran	<i>warfarin</i>	När DOAK olämpligt
	Fragmin	<i>dalteparin</i>	
	Trombocythämmare	Se ischemisk hjärtsjd, stroke och TIA	

REKOMMENDATION VID NYINSÄTTNING AV DOAK

Preparat	dabigatran (Pradaxa)	rivaroxaban (Xarelto)	apixaban (Eliquis)
Emboliprofylax vid förmaksflimmer	1:a hand	2:a hand. Behöver ej bytas vid redan insatt behandling	3:e hand. Behöver ej bytas vid redan insatt behandling
Behandling och profylax venös tromboembolism (VTE)		1:a hand	2:a hand. Behöver ej bytas vid redan insatt behandling

För jämförelse mellan preparaten och mer detaljerad information om dosering, dosjustering med mera, se tabell som nås via QR-kod. Informationen uppdateras löpande med bland annat prisläge.

DEMENS SJUKDOMAR

MILD ALZHEIMERS SJUKDOM/BLANDDEMENS

1 Donepezil	↔
-------------	---

MÄTTLIG/SVÅR ALZHEIMERS SJUKDOM/BLANDDEMENS

1 Donepezil	↔
-------------	---

1 Memantin	↔
------------	---

ENDOKRINA SJUKDOMAR

PRIMÄR HYPOTYREOS

1 Levaxin	<i>levotyroxin</i>
-----------	--------------------

TYP 1 DIABETES

1 Insulin Lispro Sanofi	<i>insulin, lispro</i>	Snabbverkande
-------------------------	------------------------	---------------

1 Abasaglar, Toujeo	<i>insulin, glargin</i>	Långverkande
---------------------	-------------------------	--------------

TYP 2 DIABETES

1 Metformin	↔	
-------------	---	--

Forxiga	<i>dapagliflozin</i>	SGLT2-hämmare
---------	----------------------	---------------

Jardiance	<i>empagliflozin</i>	SGLT2-hämmare
-----------	----------------------	---------------

Ozempic	<i>semaglutid</i>	GLP1-analog
---------	-------------------	-------------

Trulicity	<i>dulaglutid</i>	GLP1-analog
-----------	-------------------	-------------

Sitagliptin	↔	DPP-4-hämmare
-------------	---	---------------

Insulin Lispro Sanofi	<i>insulin, lispro</i>	Snabbverkande
-----------------------	------------------------	---------------

Humulin NPH	<i>insulin, humant</i>	Medellångverkande
-------------	------------------------	-------------------

HJÄRT-KÄRLSJUKDOMAR

LIPIDRUBBNING

1 Atorvastatin	↔
----------------	---

1 Rosuvastatin	↔
----------------	---

Ezetimib	↔
----------	---

HYPERTONI

1	Enalapril	↔	ACE-hämmare
1	Ramipril	↔	ACE-hämmare
1	Kandesartan	↔	ARB
1	Losartan	↔	ARB
1	Amlodipin	↔	Ca-antagonist
1	Lerkanidipin	↔	Ca-antagonist
1	Hydroklortiazid	↔	Diuretikum
1	Bisoprolol	↔	Betablockerare
1	Metoprolol	↔	Betablockerare

ISCHEMISK HJÄRTSJKDOM, STABILA BESVÄR

1	Acetylsalicylsyra	↔	Trombocythämmare
1	Amlodipin	↔	Ca-antagonist
1	Bisoprolol	↔	Betablockerare
1	Metoprolol	↔	Betablockerare
1	Isosorbidmononitrat	↔	Depottablett
1	Glyceryltrinitrat	↔	Sublingualspray

HJÄRTSVIKT M. NEDSATT VÄ-KAMMARFUNKTION (HFrEF)

1	Enalapril	↔	ACE-hämmare
1	Ramipril	↔	ACE-hämmare
1	Bisoprolol	↔	Betablockerare
1	Metoprolol	↔	Betablockerare
1	Forxiga	<i>dapagliflozin</i>	SGLT2-hämmare
1	Jardiance	<i>empagliflozin</i>	SGLT2-hämmare
1	Eplerenon	↔	MRA
	Furosemid	↔	Vid vätskeret.

FÖRMAKSFLIMMER/-FLADDER

1	DOAK		Se tabell Blod
1	Bisoprolol	↔	Betablockerare
1	Metoprolol	↔	Betablockerare
	Digoxin	↔	Frekvensreglering
	Waran	<i>warfarin</i>	

HUDSJUKDOMAR

AKNE

1	Basiron AC	<i>bensoylperoxid</i>	Ej förmån
1	Differin	<i>adapalen</i>	
	Epiduo	<i>adapalen + bensoylperoxid</i>	

AKTINISKA KERATOSER

1	Tolak	<i>fluorouracil</i>	Kräm
---	-------	---------------------	------

EKSEM

1	Karbamid 5 %	↔	Kräm
1	Miniderm Duo	<i>karbamid + glycerol</i>	Kräm
1	Hydrokortison	↔	Steroid grupp I
1	Locoid lipid	<i>hydrokortisonbutyrat</i>	Steroid grupp II
1	Ovixan	<i>mometason</i>	Steroid grupp III
1	Klobetasol	↔	Steroid grupp IV

HIDRADENITIS SUPPURATIVA

1	Skinoren	<i>azelainsyra</i>	Kräm
1	Dalacin	<i>klindamycin</i>	Kutan emulsion

ROSACEA

1	Finacea	<i>azelainsyra</i>	Gel
1	Soolantra	<i>ivermektin</i>	Kräm

SKABB

1 Tenutex	<i>bensylbensoat + disulfiram</i>	Ej förmån
-----------	-----------------------------------	-----------

SVAMPINFEKTION

1 Hydrokortison+mikonazol	↔	Kräm
1 Terbinafin	↔	Kräm

INFEKTIONSSJUKDOMAR

BAKTERIELLA INFEKTIONER

Se Strama/Regnbågshäftet

INFLUENZA, ANTIVIRAL PROFYLAX OCH BEHANDLING

1 Tamiflu	<i>oseltamivir</i>
-----------	--------------------

KVINNOSJUKDOMAR

KOLPITER

Bakteriell vaginos

1 Donaxyl	<i>dekvalinium</i>	Vaginaltablett
-----------	--------------------	----------------

Candida

1 Canesten	<i>klotrimazol</i>	Vaginaltablett/ -kräm, ej förmån
------------	--------------------	----------------------------------

ANTIKONCEPTION

1 Desogestrel	↔	Mellanpiller
---------------	---	--------------

1 Mirena	<i>levonorgestrel</i>	Hormonspiral
----------	-----------------------	--------------

1 Nexplanon	<i>etonogestrel</i>	P-stav
-------------	---------------------	--------

1 Prionelle	↔ <i>etinylestradiol + levonorgestrel</i>	P-piller 21/7
-------------	---	---------------

1 ellaOne	<i>ulipristal</i>	Akut p-piller, ej förmån
-----------	-------------------	--------------------------

KLIMAKTERIEBESVÄR

Östrogen

1	Femanest	<i>estradiol</i>	Tablett
1	Estradot	<i>estradiol</i>	Plåster, 25 och 37,5 mkg ej förmån
1	Estrogel	<i>estradiol</i>	Gel
1	Lenzetto	<i>estradiol</i>	Spray

Östrogen + gestagen

1	Activelle	↔ <i>estradiol + noretisteron</i>	Kontinuerligt
1	Novofem	<i>estradiol + noretisteron</i>	Sekventiellt
	Femasekvens	<i>estradiol + noretisteron</i>	Sekventiell behandling
	Indivina	<i>estradiol + medroxiprogesteron</i>	Kontinuerlig behandling

Gestagentillägg

1	Mirena	<i>levonorgestrel</i>	Hormonspiral, OBS giltig 5 år
1	Provera	<i>medroxiprogesteronacetat</i>	Tablett

ATROFISK KOLPIT

1	Ovesterin	<i>estriol</i>	Vagitorier/kräm
	Replens	<i>vatten</i>	

PMS/PMDS

1	Escitalopram	↔	Intermittent
	Estrelen, Dizminelle	<i>drospirenon + etinylestradiol</i>	

LUFTVÄGS- OCH ALLERGISJUKDOMAR

SPACER

1	Optichamber Diamond	
---	---------------------	--

ASTMA HOS BARN UPP TILL 5 ÅR

Kortverkande betastimulerare (SABA)

1 Airomir	<i>salbutamol</i>	Spray, via spacer
-----------	-------------------	-------------------

Inhalationssteroid (ICS)

1 Flutide Evohaler	<i>flutikason</i>	Spray, via spacer
--------------------	-------------------	-------------------

Leukotrienantagonist (LTRA)

1 Montelukast	↔	Dosgranulat/tablett
---------------	---	---------------------

ASTMA HOS BARN 6–11 ÅR

Kortverkande betastimulerare (SABA)

1 Airomir	<i>salbutamol</i>	Spray via spacer
-----------	-------------------	------------------

1 Buventol Easyhaler	<i>salbutamol</i>	
----------------------	-------------------	--

Inhalationssteroid (ICS)

1 Flutide Evohaler	<i>flutikason</i>	Spray via spacer
--------------------	-------------------	------------------

1 Giona Easyhaler	<i>budesonid</i>	
-------------------	------------------	--

Inhalationssteroid + formoterol (ICS + FABA)

1 Bufomix Easyhaler	<i>formoterol +budesonid</i>	
---------------------	------------------------------	--

Leukotrienantagonist (LTRA)

1 Montelukast	↔	Dosgranulat/tuggtabl.
---------------	---	-----------------------

ASTMA HOS VUXNA (FRÅN 12 ÅR)

Kortverkande betastimulerare (FABA)

1 Buventol Easyhaler	<i>salbutamol</i>	
----------------------	-------------------	--

Airomir Spray	<i>salbutamol</i>	Via spacer
---------------	-------------------	------------

Inhalationssteroid (ICS)

1 Giona Easyhaler	<i>budesonid</i>	
-------------------	------------------	--

Alvesco Spray	<i>ciklesonid</i>	Via spacer, >12år
---------------	-------------------	-------------------

Inhalationssteroid + formoterol (ICS + FABA)

1 Bufomix Easyhaler	<i>formoterol +budesonid</i>	
---------------------	------------------------------	--

Symbicort Spray	<i>formoterol +budesonid</i>	Via spacer
-----------------	------------------------------	------------

Leukotrienantagonist (LTRA)

1 Montelukast ↔

Långverkande antikolinergika (LAMA)

1 Spiriva Respimat *tiotropium* Med/utan spacer

KRONISK OBSTRUKTIV LUNGSJUKDOM (KOL)

Kortverkande betastimulerare (FABA)

1 Buventol Easyhaler *salbutamol*

Airomir Spray *salbutamol* Via spacer

Långverkande betastimulerare (LABA)

1 Striverdi Respimat *olodaterol* Med/utan spacer

Onbrez Breezhaler *indakaterol*

Långverkande antikolinergika (LAMA)

1 Spiriva Respimat *tiotropium* Med/utan spacer

Seebri Breezhaler *glykopyrronium*

LAMA+LABA

Spiolto Respimat *olodaterol+ tiotropium* Med/utan spacer

Ultibro Breezhaler *indakaterol+ aklidinium*

ALLERGISK RINIT/ RINOKONJUNKTIVIT

1 Desloratadin ↔ Tablett

1 Livostin *levokabastin* Nässpray/ögondroppar

1 Mometason ↔ Nässpray

1 Natriumkromoglikat ↔ Nässpray/ögondroppar

MAG- OCH TARMSJUKDOMAR

IRRITABLE BOWEL SYNDROME (IBS)

IBS-D

1 Inolaxol *sterkuliagummi*

1 Loperamid ↔

Vi-Siblin *vitt loppfrö, fröskal*

IBS-C		
1 Inolaxol	<i>sterkuliagummi</i>	
1 Makrogol+elektrolyter	↔	
1 Natriumpikosulfat	↔	
Vi-Siblin	<i>vitt loppfrö, fröskal</i>	
Gasighet		
1 Dimetikon	↔	
Buksmärtor		
1 Amitriptylin	↔ 	
1 Colpermin	<i>pepparmyntolja</i>	Ej förmån

KRONISK FÖRSTOPPNING

1 Inolaxol	<i>sterkuliagummi</i>	
1 Klyx	<i>dokusat + sorbitol</i>	
1 Laktulos	↔	
1 Makrogol+elektrolyter	↔	
1 Natriumpikosulfat	↔	

GASTROESOFAGEAL REFLUXSJKDOM (GERD)

1 Gaviscon	<i>alginsyra mm</i>	Ej förmån
1 Omeprazol	↔	Intermittent
1 Pepcid	<i>famotidin</i>	Ej förmån

DUODENAL-/VENTRIKELSÅR

1 Omeprazol	↔	Under sårhäkning
-------------	---	------------------

MUNHÅLANS SJUKDOMAR

SVAMPINFEKTION

1 Flukonazol	↔	Kapslar/oral susp.
1 Nystatin	↔	Oral suspension

AKUT HERPETISK GINGIVOSTOMATIT

1 Andolex	<i>bensydamin</i>	≥12 år
1 Naproxen	↔ 	
1 Paracetamol	↔	

HERPES LABIALIS

1 Aciklovir		Kräm, ej förmån, ≥12 år
1 Lidokain + prilokain	↔	Kräm

AFTÖSA LESIONER

1 Andolex	<i>bensydamin</i>	Munsköljvätska, lokal-analgetikum, ≥12 år
1 Klobetasol APL	<i>klobetasol</i>	Munhålegel, kortikosteroid
1 Lidokain APL	<i>lidokain</i>	Munhålepasta, lokalanestetikum
1 Lidokainhydroklorid i Oral Cleaner APL	<i>lidokain</i>	Munsköljvätska, lokalanestetikum

NEUROLOGISKA SJUKDOMAR

MIGRÄN

Akut

1 ASA m/utan koffein		Ej förmån
1 Naproxen	↔ 	
1 Paracetamol	↔	
1 Sumatriptan	↔	Tablett

Mot illamående

1 Metoklopramid	↔	
1 Ondansetron	↔	

Förebyggande behandling

1 Metoprolol	↔	
1 Propranolol	↔	

WILLIS-EKBOMS SJUKDOM/RESTLESS LEGS

Intermittent behandling

1 Levodopa+benserazid ↔

Kontinuerlig behandling

1 Gabapentin

1 Pramipexol ↔

Vid relativ järnbrist (ferritin <75 µg/L)

1 Duroferon *Järn(II)sulfat* Ej förmån

ISCHEMISK STROKE OCH TIA

Kardioembolisk ischemisk stroke

1 DOAK Se tabell Blod

Ischemisk stroke av annan orsak

1 Acetylsalicylsyra ↔

1 Statin ↔ Se Hjärta-kärl

1 Klopido­grel ↔

ESSENTIELL TREMOR

1 Propranolol ↔

OSTEOPOROS

1 Aclasta *zoledronsyra* Rekvisition

1 Kalcipos-D Forte *kalci­umkarbonat + kolekalciferol*

PSYKIATRISKA TILLSTÅND

DEPRESSION- OCH ÅNGESTBEHANDLING

1 Sertralin ↔

Escitalopram ↔

Ångest, symtomdämpande

1 Prometazin ↔

SÖMNSTÖRNING

Insomning

1 Aritonin	<i>melatonin</i>	Kortverkande, ej förmån
------------	------------------	-------------------------

Sömnstabilisering

1 Prometazin	↔
--------------	---

Mirtazapin	↔
------------	---

SUBSTANSBRUK - ALKOHOL

1 Antabus	<i>disulfiram</i>
-----------	-------------------

1 Campral	<i>akamprosat</i>
-----------	-------------------

1 Naltrexon	↔
-------------	---

SMÄRTA

AKUT/KORTVARIG SMÄRTA

Lätt/måttlig smärta

1 Naproxen	↔
------------	---

1 Paracetamol	↔
---------------	---

Medelsvår/svår smärta

1 Dolcontin	<i>morfin</i>	Depottablett
-------------	---------------	--------------

1 Morfin	↔	Tablett
----------	---	---------

1 Oxikodon	↔	Tablett
------------	---	---------

1 Oxikodon Depot	↔	Depottablett
------------------	---	--------------

LÅNGVARIG CANCERRELATERAD SMÄRTA

Nociceptiv smärta, lätt/måttlig

1 Naproxen	↔
------------	---

1 Paracetamol	↔
---------------	---

Nociceptiv smärta, medelsvår/svår

1 Dolcontin	<i>morfin</i>	Depottablett
-------------	---------------	--------------

1 Morfin	↔	Tablett
----------	---	---------

1 Oxikodon	↔	Tablett
------------	---	---------

1 Oxikodon Depot	↔	Depottablett
------------------	---	--------------

Neuropatisk smärta

1 Amitriptylin \leftrightarrow

1 Gabapentin \leftrightarrow

LÅNGVARIG, ICKE CANCERRELATERAD SMÄRTA

Nociceptiv smärta

1 Naproxen \leftrightarrow

1 Paracetamol \leftrightarrow

Neuropatisk/nociplastisk smärta

1 Amitriptylin \leftrightarrow

1 Gabapentin \leftrightarrow

REUMATISKA SJUKDOMAR

GIKT

Uratsänkande behandling

1 Allopurinol \leftrightarrow

Akut behandling/Anfallsprofylax

1 Kolkicin \leftrightarrow

1 Naproxen \leftrightarrow

1 Prednisolon \leftrightarrow Förstahandsval om GFR <30

POLYMYALGIA REUMATIKA, PMR/JÄTTECELLSARTERIT, GCA

1 Prednisolon \leftrightarrow

UROLOGISKA SJUKDOMAR

URETÄRSTENSANFALL

1 Alfuzosin \leftrightarrow

1 Naproxen \leftrightarrow

Diklofenak \leftrightarrow Stolpiller

BENIGN PROSTATAHYPERPLASI (BPH)

1 Alfuzosin \leftrightarrow

1 Finasterid \leftrightarrow

INKONTINENS

1 Solifenacin

EREKTIL DYSFUNKTION

1 Sildenafil

Ej förmån

1 Tadalafil

Ej förmån

ÖGONSJUKDOMAR

BAKTERIELLA KONJUNKTIVITER

1 Fucithalmic

fusidinsyra

Ögonsalva

GRAD/SMÅ KORNEALEROSIONER

1 Oculentum Simplex

paraffin, vaselin

Ögonsalva

ALLERGISK KONJUNKTIVIT

1 Natriumkromoglikat

Ögondroppar

Livostin

levokabastin

Ögondroppar

ÖRON- NÄSA- HALSSJUKDOMAR

EXTERN OTIT

1 Otazem

fluocinolonacetonid

Örondroppar

1 Terracortril m.
polymyxin B

*hydrokortison +
oxitetrazyklin*

Örondroppar

RINIT

1 Mometason

Nässpray

Kontakta Läke-medelskommittén:
lakemedel.dalarna@regiondalarna.se

Frågor om mallar i Cosmic:
lakemedelsmallar@regiondalarna.se

RÅD TILL FÖRSKRIVARE FÖR EN ANSVARSFULL ANVÄNDNING AV LÄKEMEDEL

- Gå igenom och revidera kontinuerligt patientens läkemedelsanvändning. Sätt ut läkemedel som inte gör nytta.
- Vid insättning av läkemedel
 - Värdera behandlingens nytta i relation till risk/skada.
 - Planera för hur och när behandlingen ska följas upp.
 - Skriv ut små förpackningar eller startförpackningar för att minska risken att läkemedel blir över.
 - Skriv inte ut mer läkemedel än vad som går åt, iterera hellre receptet vid osäkerhet.
 - Använd expeditivintervall ex. för sömntabletter.
 - Dokumentera i behandlingsplanen när utsättning ska ske.
- Makulera inaktuella recept.
- Använd antibiotika restriktivt. Speciellt kinoloner som ciprofloxacin som har stor miljöpåverkan.
- Begränsa receptens giltighetstid ex. för antibiotika.
- Lär dig mer om vilka läkemedel som har stor miljöpåverkan genom att använda janusinfos databas över miljöklassificerade läkemedel [Janusinfo - Läkemedel och miljö](https://janusinfo.se) (janusinfo.se)
- Överväg om evidensbaserad icke-farmakologisk behandling är möjlig, helt eller delvis. En del sjukdomar kan behandlas med icke-farmakologiska behandlingsmetoder, ibland i kombination med farmakologisk behandling. Motiverande samtal, rökavvänjning, samtal om matvanor, alkohol eller fysisk aktivitet samt samtalsterapi är exempel på sådana åtgärder.

Strama App

Terapirekommendationer

Dalarna

Rekommenderade läkemedel för barn

Läkemedelsbehandling av de mest sjuka och sköra äldre

